

Visitaforedrag Ålgård og Gjesdal menigheter

29.august - 3.september 2023

Innledning

Bispevisitas har røtter helt tilbake i Det nye testamente, der tittelen biskop er nevnt allerede rundt år 100. Kirken lever lokalt og henger samtidig sammen som én kirke. I Stavanger bispedømme er vi del av en stor, stor vev. Når biskopen kommer på visitas ser hun trådene tydeligere.

Målet med en bispevisitas er å inspirere til engasjement og fornyelse, i tillegg til å føre tilsyn med menigheten. Tilsynet blir forstått som støtte, inspirasjon og veiledning. Når vi er på visitas, tar vi høyde for at menighetene i Den norske kirke både er selvstendige og henger sammen. Vi ønsker å se og lære av menigheten, takke for det som blir gjort av innsats og tenke sammen om veien videre. Vi har lært mye om og av menighetene denne uken.

Starten

Morgenbønn og nattverden i kirkerommet satte tonen for visitasuka. På «Storstab»-møtet fikk alle fortelle litt om seg selv og arbeidet de står i. Her er mye humor og latter, kommentarer sitter løst og det virker som det er stor takhøyde i gruppen. Samtidig er det tydelig omsorg for hverandre og en felles brann for kirkens arbeid. Det er mitt klare inntrykk at det er en engasjert og hardtarbeidende stab som gjerne skulle hatt mer ressurser. For å utvide staben er det nødvendig å styrke givertjenesten. Vi ser behovene og tror at målrettet innsats for å knytte til seg flere givere kan gi resultat – med Guds hjelp.

Kirke og kommune

Takk for god mottakelse hos ordføreren og for nyttig orientering om hvordan kommunen aktivt legger til rette for at Gjesdal skal være en god plass å bo. Fint å få høre fra ungdomsråd, brukerråd, veteran-arbeid og eldreråd.

Ordføreren trakk frem Ole Nielsens «Haugianske ånd» som har vært med på å forme Ålgård. I dag er Gjesdal en «Smart city», som bygger på Lean-tenkningen, som er en måte å tenke, prioritere og på handle på. Sentralt er samskaping og lagarbeid. Kommuneledelsen vet at de ikke

skal, bør eller trenger å gjøre alt. De skal legge til rette for og samhandle med andre aktører, som for eksempel kirken.

«Det skal være godt å vokse opp i Gjesdal». Planer, prioriteringer og tiltak gjenspeiler en ung befolkning, for eksempel tilbys det «God start»-kurs til førstegangsførelse.

Kommunen har fra 1996 hatt ansvaret for kirkegårdene. Når det må gjøres endringer her blir innbyggerne hørt. Det er bra!

Menigheter med visjoner

Visjon for menigheten på Ålgård er: *Vi vil følge Jesus ved å: Leve i TRO. Formidle HÅP. Vokse i KJÆRLIGHET.*

I Gjesdal sokn heter det: *Me vil følgja Jesus ved å: vera eit ope og gjestfritt fellesskap, dele ei tydeleg og trygg tru på Jesus til barn, unge og vaksne, gjennom gudstenester, trusopplæring og diakoni.*

Onsdag kveld ble vi med på soknerådsmøter som virkelig fikk fram en ekte kjærlighet til arbeidet i begge menighetene. Det var sterkt å høre medlemmene takke for alt det gode som skjer, og samtidig kunne snakke ærlig om utfordringene de ser.

De to menighetene i kommunen er definitivt forskjellige. Overraskende mye er likevel felles og begge vil følge Jesus!

De tre kirkene Dirdal, Oltedal og Gjesdal preges av bygder med ulik kultur. Gjennomsnittlig gudstjenesteframmøte er omtrent likt, med flest eldre og få barn og unge på vanlige gudstjenester.

Ålgård er blitt en «bygdeby» og har i flere år hatt landets yngste befolkning i gjennomsnitt. Dette gjenspeiles i store barnekull, mange unge familier, stor tilflytting og kontinuerlig barnehageutbygging. Skolegrenser flyttes, og det bygges stadig nye hus og leiligheter. En stor prosentandel barn og unge er involvert i ulike idrettsaktiviteter.

På Ålgård er det flere menigheter, og tradisjonelt mange som har et kristent livssyn. Her er både en stor baptistkirke, Kristkirken, menigheten Fyrlyset og en aktiv menighetsdannelse på bedehuset i tillegg til arbeidet som drives i kirken. Jeg er glad for å høre om godt samarbeid på tvers av ulike forsamlinger. I arbeidet for ungdom velsigner menighetene hverandre.

Det er en del mennesker med utenlandsk opprinnelse bosatt i Gjesdal. I slutten av 2015 kom det mange syriske flyktninger til Norge, og en del av

disse ble plassert i et nyopprettet mottak på Ålgård. Den siste tiden har Ålgård også tatt imot mange flyktninger fra Ukraina. Det er dessverre sjelden mennesker med utenlandsk bakgrunn deltar i trosopplæring og gudstjenester i kirkene. Noen har liten, eller ingen menighetstilknytning, mens andre har katolsk bakgrunn, og går derfor i den katolske kirken i Stavanger. Menighetene i Gjesdal inviterer alltid raust til fellesskap.

«Global kafé» drives som et møtested for flyktninger, voksne og barn. Kafeen har opp mot 100 gjester ukentlig i et samarbeid med Flyktningsjenesten i Gjesdal

Skole – kirke samarbeid

På torsdag møtte jeg 8 klasse på Dirdal skole. Elevene stilte gode spørsmål om hvem biskopen er og hvordan det er å være biskop, mer enn de store trosspørsmålene. Kanskje er det typisk for en tid der erfaring og opplevelser er viktig?

Etter samtalen med elevene hadde vi et flott møte med rektor og avdelingsledere på Dirdal og Oltedal skole, og ansatte i både Ålgård og Gjesdal sokn. Det er et godt samarbeid mellom kirke og skole. Rammene for kirke-skolesamarbeidet er ryddige og velfungerende. Samtidig avdekket møtet at det var behov for å få formalisert samarbeidet, noe begge parter var svært interessert i å få på plass så snart som mulig.

Trosopplæring og barne- og ungdomsarbeid

Her arbeides det godt med trosopplæring! Flere ansatte er involvert tverrfaglig og det er høy bevissthet om pedagogikk, også i forarbeid til gudstjenester. TOL-tiltak og kontinuerlige tiltak ser ut til å gå «hånd i hånd». Her er det opplegg for alle årstrinn, faste aktiviteter, ledertrening og fokus på hele familien.

I Dirdal er en stor andel av barna med på minst en kristen aktivitet.

På fredag hadde jeg gleden av å få besøkt Ålgård sin Tweens klubb, «Fin fredag». At en annenhver fredag samler 150-300 tweens, et arbeid drevet av ca. 20 frivillige ledere, er mildt sagt imponerende. På Fin fredag var det først en fellessamling i kirkerommet med andakt og kahoot, før det var kiosk, aktiviteter og lek i kjelleren etterpå. Så bra at menigheten er klar over at Tweens arbeid er viktig! 5.-7. klassinger havner ofte imellom barnearbeid og ungdomsarbeid. I Oltedal kirke er

det et nytt lavterskeltilbud for samme aldersgruppe en gang i måneden. Håpet er at deltakerne opplever at de har et hjem i kirken.

Framover er det viktig å trekke inn nye frivillige i ungdomsarbeidet, ikke bare de personene som allerede har mange oppdrag i idrett og kirke.

Konfirmasjonsopplegg

Det starter snart! Vi fikk høre at det i år er ca. 100 konfirmanter i Ålgård. De følger opplegget «Smak og Se» som er et helhetlig opplegg bygget på et gjennomtenkt verdisett for hvordan drive og lede konfirmasjonsarbeidet. Et ungdomsteam på rundt 15 bidrar inn i og styrker arbeidet på ulike måter.

I Dirdal og Oltedal får de 25 konfirmantene felles undervisning annenhver uke. Det ene halvåret på Gilja bedehus, og det andre i Oltedal kirke. Også her er frivillige viktige støtter og bidragsytere.

«Post-konfirmanter» kan være med på Large ungdomsklubb annenhver fredag og ungdomsgudstjenesten Surrender annenhver lørdag.

Diakoni

Diakonien er en bærebjelke i menighetslivet lokalt. Noe av arbeidet er felles for Ålgård og Gjesdal sokn. Den nye strukturen, sektorinndelingen, gir hver menighet et tydeligere mulighetsrom. Ålgård har et omfattende diakonalt arbeid, der det nye kirkebygget blir brukt til ulike samlinger. Frivillige tar ansvar, blomstrer og bruker av seg selv i tjeneste for medmennesker. Det ble sagt under møtet med menighetsrådet at dette arbeidet gir kirken troverdighet i lokalsamfunnet.

Diakonen har sammen med 35 frivillige (!) kontakt og samarbeid med flere: Verdensdagen for psykisk helse, Julegaveaksjonen, Våketjenesten (Frivillige i palliasjon), besøk på Omsorgsboliger, institusjoner og hjemmebaserte tjenester, Bofellesskap for demente/Åboas, Global cafe/Flyktingetjenesten Gjesdal og Onsdagstreff i Ålgård.

En viktig side ved det diakonale arbeidet er bønne- og stillhetsarbeid. En bønnegruppe samles i kirken hver mandag. Diakon og sokneprest organiserer en halv «stilledag» i måneden og staben oppfordres til å bruke Utstein Pilegrimsgard. Bønn og refleksjon gjør det lettere å identifisere utfordringer i lokalsamfunnet. Det er fokus på å motvirke utenforskap, ensomhet og sosiale skiller. Dette skjer både i menighetens regi og i samhandling og samskaping med kommunale instanser.

Musikk, kultur og gudstjenesteliv

Byggene i de to menighetene er en ressurs i menighetsarbeidet. Ålgård kirke er nå blitt 8 år og er blitt et «farshus med mange rom» og fylt av aktivitet. Kirken i Dirdal er en tradisjonell, hvit trekirke med 175 sitteplasser og innbydende interiør. Bedehuset på Gilja driver mye bra arbeid for alle generasjoner. Mange her føler tilhørighet til kirke og/eller bedehus, og ved familiegudstjenester er kirken full. I Oltedal renoveres nå den moderne arbeidskirken fra 2002. Tradisjonelt sett har Oltedal hatt mange innflyttere, og trenden ser ut til å fortsette. Mange av innbyggerne har arbeidsstedet sitt utenfor Oltedal. Relativt få føler tilhørighet til eller deltar på arrangement i kirken. Womanhood er samlinger som åpner kirkebygget for flere. Nå gleder jeg meg til å feire vakre Gjesdal kirkes 175års-jubileum i oktober.

Det musikalske arbeidet i menighetene er variert. På Ålgård kommer dette til uttrykk ved at profilen på hovedgudstjenesten veksler mellom G1 og G2. Barnegospel-koret fra Figgjo er nå del av arbeidet her. Nå som musikkrom i kjelleren er på plass, håper og tror menigheten at det vil bidra til enda mer musikk i ungdomsarbeidet. Surrender har sitt eget band av ungdommer som spiller på Surrendergudstjenestene. Hvert år arrangeres det en rekke julekonserter. En del artister er gjengangere som trekker godt med folk. Det er mange frivillige knyttet til gudstjenestearbeidet i alle kirkene.

Frivillighet

På møtet med ledelsen i Gjesdal kommune ble det sagt at Ålgård menighet er episenteret for frivillighet i kommunen, og de fikk Frivillighetsprisen i 2022. Over 230 frivillige barn, unge og voksne har en tjeneste i ulike deler av menighetsarbeidet.

Et så viktig innslag i lokalsamfunnet trenger vedlikehold og stadig ny rekruttering. Etter pandemien snakker vi om den «Den moderne frivillighet». Hvordan møter menigheten denne? Kan menigheten få til å opprette en stilling som «Frivillighetskoordinator»?

Trofaste frivillige og nyere korttids-engasjerte, som for eksempel nattevakter på Lys Våken, kan dra lasset sammen. Når vi rekrutterer til tjeneste i menighetene, er vi alltid med på å invitere inn til et fellesskap.

Avslutning

Visitat er på en måte en oppdagelsesferd, både i landskap, virksomheter og mennesker. Vi er blitt imponerte over det utstrakte arbeidet som

koordineres av staben, det sterke samarbeidet med kommunen, en enorm frivillig innsats og kreativitet, og ikke minst å se hva kirka betyr i lokalsamfunnet! Her er innslag og renningstråder i et intrikat mønster. Og resultatet blir vakkert! Gratulerer!